

Česká republika

Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Varnsdorf, Střelecká 1800, okres Děčín

Střelecká 1800, 407 47 Varnsdorf

Identifikátor školy: 600 076 474

Termín konání komplexní inspekce: 12. - 15. květen 2003

Čj.:	067 72/2003-2084
Signatura:	kf7cw137

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Varnsdorf, Střelecká 1800, okres Děčín je od 1. ledna 2003 příspěvkovou organizací zřízenou usnesením Zastupitelstva Města Varnsdorf dne 28. 3. 2002 pod čj. 13/2002. Do sítě škol byla naposledy zařazena Rozhodnutím MŠMT ČR ze dne 1. 1. 2003 pod čj. 31 794/02-21. Sdružuje základní školu s 1. - 9. postupným ročníkem s kapacitou 450 žáků a školní družinu s kapacitou 90 žáků. První až sedmý ročník (tj. 9 tříd) a dvě oddělení školní družiny jsou umístěny na odloučeném pracovišti v Seifertově ulici čp. 1650. Výuka některých předmětů (rodinná výchova) probíhá na dalším odloučeném pracovišti v ulici Bjarnata Krawce čp. 2408. Část hlavní budovy základní školy, ve které je umístěno ředitelství, odborné učebny a čtyři kmenové třídy 8. a 9. ročníku základní školy ve Střelecké ulici čp. 1800, je od roku 1996 zřizovatelem pronajata Biskupskému gymnáziu Varnsdorf. Rovněž je zde umístěno ředitelství gymnázia a další učebny a prostory, které využívá pouze gymnázium. Odborné učebny a pracoviště pro vyučující jsou využívány oběma školami. Statisticky škola vykazuje 21 učeben, z toho 8 odborných.

V době konání komplexní inspekce plnilo v základní škole povinnou školní docházku 323 žáků ve 13 třídách, z toho dva žáci cizí národnosti. Integrované žáky se zdravotním postižením škola k 30. 9. 2002 statisticky nevykazovala.

Škola vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, včetně Úprav a doplňků schválených MŠMT ČR dne 25. 8. 1998 pod čj. 25 018/98-22.

Ke dni 30. 9. 2002 byl v rámci výuky cizích jazyků od 4. ročníku vyučován německý (176 žáků) a anglický jazyk (71 žáků). V rámci nepovinných předmětů se vzdělávalo k uvedenému datu 87 žáků 6. – 9. ročníku v 8 skupinách.

Ve dvou odděleních školní družiny (dále jen ŠD) bylo k 30. 9. 2002 statisticky vykazováno 51 žáků, v době inspekce bylo k docházce zapsáno 48 žáků. Stanovená kapacita byla dodržena.

Školu navštěvuje kromě žáků domovské obce Města Varnsdorf 7 žáků z okolních obcí (Studánka, Dolní Podluží).

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ/KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční/kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálního zajištění podmínek výchovy a vzdělávání ve skupině společenskovedních, přírodovědných předmětů a předmětů s výchovným zaměřením v 1. – 9. ročníku základní školy (dále jen ZŠ) vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- materiálně-technického zajištění podmínek výchovy a vzdělávání ve výše uvedených skupinách vyučovacích předmětů vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve výše uvedených skupinách vyučovacích předmětů
- personálních a materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce ve školní družině
- průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce ve ŠD.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

V době inspekce ve škole pracovalo 26 pedagogických pracovníků, z toho 15 učitelů splňovalo odbornou a pedagogickou způsobilost danou právními předpisy. Na I. stupni je vzdělávání zajištěno 6 vyučujícími, z toho třemi bez odborné a pedagogické způsobilosti, na II. stupni 19 vyučujícími, z toho devíti bez příslušné kvalifikace. S odbornou a pedagogickou způsobilostí je zajištěna výuka ve 2., 4. a 5. ročníku kromě výuky cizího jazyka, na II. stupni výuka českého jazyka a matematiky. Z 11 nekvalifikovaných vyučujících je šest učitelů se středoškolským vzděláním, jeden s bakalářským vzděláním v oboru sociologie, vysokoškolské studium v jiném oboru absolvoval jeden učitel a vysokoškolské studium s doplňujícím pedagogickým vzděláním pro střední stupeň škol absolvovali tři učitelé. Většina vyučujících má na základní škole pedagogickou praxi, krátkou pedagogickou praxi bez odborné a pedagogické způsobilosti mají 2 vyučující. Pro daný typ školy, tj. školy základní, si vysokoškolské vzdělání nedoplňuje žádný učitel. Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících je využívána, u nekvalifikovaných vyučujících jejich odborné zaměření a osobnostní orientace. Tři učitelé, kteří nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, pracují na škole jako externí spolupracovníci s pracovními úvazky v rozsahu 3 až 5 hodin přímé vyučovací povinnosti. Na částečný pracovní úvazek ve škole dále pracuje 6 pedagogických pracovníků v rozsahu 4 – 16 hodin přímé vyučovací povinnosti. Z hlediska věkové struktury je 6 vyučujících v důchodovém věku (z toho pět důchodců), v dalších věkových kategoriích jsou počty pedagogických pracovníků vyvážené. Pro oblast výchovného poradenství jsou jmenovány dvě výchovné poradkyně pro I. a II. stupeň školy. Obě nesplňují předpoklady kvalifikace výchovných poradců dané právními předpisy. Perspektivně nebyla kontinuita a předpoklad výkonu kvalifikovaného výchovného poradenství v době inspekce školou řešena.

V souvislosti se změnou právní formy školy na příspěvkovou organizaci byl k 1. lednu 2003 vydán organizační řád. Jeho součástí je organizační struktura školy, stanovení kompetencí a pracovních náplní pracovníků školy, jmenování zástupce ředitele školy, materiál „Odpovědnost“ výchovných poradců, pověření učitelky k řízení I. stupně školy, klasifikační řád a kritéria nenárokových složek platu. Provoz školy je z hlediska kompetencí personálně stanoven, včetně jmenovitě určených správců učeben, kabinetů, fondů učebnic, správce počítačové sítě, tělocvičny a víceúčelového hřiště. Z předložených dokumentů nebylo zřejmé jmenování statutárního zástupce ředitele školy. Některé pracovní náplně nemají formální náležitosti (datum platnosti), plně neodpovídají reálně fungující organizaci školy a problematice dané oblasti (např. i přes zčásti rozdílnou problematiku I. a II. stupně jsou pracovní náplně pro výchovné poradenství stanoveny jednotně). Odpovědnost pracovníků školy v jednotlivých oblastech své činnosti není z hlediska četnosti a kvality jejího plnění optimálně plněna a kontrolována, např. plnění vzdělávacího programu vyučujícími, existence (event. statistické vykazování) a nápravná péče o žáky se specifickými poruchami učení, metodická a poradenská činnost v této oblasti z pozice výchovného poradenství („vedení databáze integrovaných žáků, zpracování individuálních vzdělávacích plánů“), respektování klasifikačního řádu vyučujícími z hlediska četnosti klasifikace a hodnocení žáků, kvality informačního systému vzhledem k zákonným zástupcům. Zjištění ČŠI se týkala demotivujícího hodnocení žáků se specifickými vývojovými poruchami učení z učiva, které vzhledem k učebním osnovám není obsahem daného ročníku nebo je učivem rozšiřujícím, častého a opakovaného udělování výchovných opatření žákům (2. a 5. ročník). Pracovní náplň ředitele základní školy, který je zároveň ředitelem Biskupského gymnázia, je vzhledem k potřebám základní školy a zjištěním ČŠI stanovena promyšleně, v její realizaci byly zjištěny nedostatky. Kompetence jsou stanoveny

v rámci organizační struktury i pro činnost předmětových komisí a metodického sdružení I. stupně. Z jednání těchto metodických a poradních orgánů jsou vedeny zápisy o obsahu jednání.

Informační systém je formálně stanoven časově termínovanými pedagogickými radami (5krát ročně), provozními poradami dle aktuální potřeby a organizací třídních schůzek (3krát ročně). Konzultační hodiny (možnost telefonických hovorů) s vyučujícími vyjma výchovných poradců nejsou konkrétně stanoveny, příslušná část žákovských knížek žáků, které byly ČŠI kontrolovány, nebyla vyplněna. V obou budovách školy jsou zřízena společná učitelská pracoviště – sborovny, které svým zařízením poskytují vyučujícím informační servis a prostor pro práci. Na II. stupni mají vyučující velmi dobré pracovní podmínky k přípravě na vyučování i v prostorách oborových kabinetů, kde mají přístup k osobním počítačům, k systematicky a přehledně vedeným oborovým inventářům.

„Krátkodobý roční program ředitele (2002 – 2003)“ je systémově členěn na jednotlivé oblasti školy z hlediska dlouhodobého horizontu let 1998 – 2003 („Dlouhodobý program“). Směřování a cíle odpovídají reálným požadavkům a zejména vzhledem ke zjištěním ČŠI potřebám školy. Realizace dílčích kroků má závažně nedostatky, zejména v oblasti „kap. II. pedagogická témata v jednání pedagogických rad, diskuse k závěrům hospitací a kontrol, kap. III. učitelská knihovna, účast v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, kap. IV. kontrolní systém školy (způsoby hodnocení žáků, rozdělení oblasti kontroly mezi členy vedení školy, vyhodnocení a kontrola plnění úkolů k zajištění zpětné vazby)“.

Škola věnuje pozornost plánování a realizaci sportovních akcí, olympiád a soutěží. Účast a úspěšnost žáků je průběžně sledována a vyhodnocována.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je směřováno ke školním a celospolečenským prioritám, tj. vzdělávání souvisejícím s projektem Internet do škol (dále jen INDOŠ), cizím jazykům, vzdělávání v oblasti tělovýchovných kurzů a k problematice výuky chemie. V menší míře se vyučující účastní didakticky zaměřených vzdělávacích seminářů. Zázemí s odbornou literaturou a odběr odborných časopisů nejsou z hlediska profesních potřeb školy optimální. Péče o začínající učitele a učitele nekvalifikované je plánována prioritně zaměřenou hospitační činností ředitele školy a jednáním poradních metodických a předmětových orgánů. Pověření uvádějícího učitele je přidělováno pouze v případě studentské pedagogické praxe.

V oblasti spolupráce se zákonnými zástupci žáků je z dlouhodobého hlediska zřízeno „Rodičovské sdružení při ZŠ Varnsdorf, Střelecká ulice 1800“. Prostřednictvím zvoleného výboru a třídních důvěrníků je zajišťována vzájemná komunikace a finanční podpora školy (např. školní výlety žáků 9. ročníků, nákup videorekordéru, počítačového vybavení).

V době inspekce byla splněna povinnost školy, vyplývající z ustanovení § 5 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Konkrétní informace byly zveřejněny na všeobecně přístupném místě v hlavní budově školy.

Výroční zpráva o činnosti školy ve školní roce 2001/2002 obsahuje tabulkově zpracované údaje, včetně dílčích komentářů. Zpráva neobsahuje údaje o zařazování dětí.

Školní řád byl vydán po projednání s pracovníky školy a se souhlasem pedagogické rady. V jednotlivých bodech deklaruje zejména povinnosti žáků a pracovníků školy. Práva žáků nejsou jeho součástí. Pokyny MŠMT ČR s výjimkou pokynu k záškoláctví jsou jeho součástí. Nedostatečně je řešena problematika docházky žáků do školy a způsoby omlouvání jejich absence. Některé instrukce pro žáky jsou samoučelné a neposilují vnitřní motivaci žáků k učení se a sebevýchově, např. „Za porušení školního řádu a jiné provinění může být žákovi nařízeno, aby čas mimo vyučování absolvoval pod dozorem učitele v budově školy“.

Rozvrh hodin je pro školní rok 2002/2003 zpracován dle omezených organizačních možností základní školy vyplývajících z pronájmu části hlavní budovy základní školy gymnázium. Časový

rozvrh hodin a přestávek je v souladu s právními předpisy. Nutnost přecházení z odloučeného pracoviště do hlavní budovy školy vedla k omezení výuky 6. a 7. ročníků v odborných učebnách. V organizačním schématu využití odborných učeben je cíleně vytvořen prostor pouze pro výuku 8. a 9. ročníků (v kombinaci s výukou tříd Biskupského gymnázia).

Výchovně-vzdělávací činnost ŠD zajišťují dvě vychovatelky na plný pracovní úvazek. Obě splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, mají dlouholetou praxi a zkušenosti s problematikou pedagogiky volného času. Pracovní náplně obou vychovatelek jsou stanoveny písemně, jedna z nich jako vedoucí vychovatelka ŠD odpovídá za organizaci provozu a výchovně-vzdělávací program ŠD. Kontrolní a hospitační činnost je v kompetenci ředitele.

Vychovatelky školní družiny se účastní jednání pedagogických rad, ze zápisů vyplývá menší pozornost věnovaná problematice ŠD, zápisy jsou sporadické, obsahově zaměřené na organizaci provozu, méně na pedagogickou problematiku.

Zabezpečení provozu ŠD je písemně vymezené v Řádu školní družiny, který vydal ředitel školy. Většina ustanovení k organizaci provozu odpovídá potřebám ŠD a byla v době inspekce dodržována. Chybí však uvedení práv žáků a pravidla styku se zákonnými zástupci.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků ŠD je realizováno formou samostudia odborné literatury. Účast na seminářích je minimální. Ze zjištění ČŠI vyplynulo, že konkrétní nabídka pedagogického centra není využívána.

Personální podmínky výchovy a vzdělávání jsou hodnoceny jako průměrné, ve školní družině jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výuka I. a zčásti II. stupně (třídy 6. – 7. ročníku) ZŠ probíhá převážně v kmenových učebnách odloučeného pracoviště. Pro výuku německého jazyka na I. stupni je využívána odborná učebna, efektivita využívání ostatních odborných učeben kromě počítačové učebny není školou sledována. Odborné učebny v hlavní budově jsou funkční, esteticky a didakticky podnětné, převážně vybavené funkční didaktickou technikou. V době inspekce probíhala většina výuky v kmenových učebnách. Třídy vyhovují psychohygienickým zásadám vzdělávání, jsou světlé s přirozeným větráním a možností zastínění. Ve využívání přirozeného osvětlení byly ČŠI zjištěny rezervy. Prostorné učebny poskytují kvalitní podmínky pro využití prostoru mimo lavice, část plochy ve všech učebnách pokrývá koberec. V době inspekční činnosti nebyly prostorové možnosti (relaxační prostor) ke snížení únavy a zvýšení pozornosti žáků většinou vyučujících využívány. Učebny a společné prostory jsou vyzdobeny výtvarnými pracemi žáků, umělými a živými květinami. Jejich estetická a funkční úroveň je určována převážně starým opotřebovaným úložným a žákovským nábytkem, poškozeným povrchem podlahové krytiny, dveří, atd. Průběžná drobná údržba (opravy, renovace, čistota) učeben a jejich zařízení (např. relaxačních koberců) není prováděna v potřebném rozsahu a kvalitě. Uspořádání lavic je tradiční, velikost odpovídá výšce dětí. Součástí pracoviště I. stupně je kabinet převážně staršího didaktického vybavení učebními pomůckami. Jeho systematické a přehledné vedení umožňuje snadnou přípravu vyučujících na vyučování. Inventář žákovské knihovny je v omezeném rozsahu a kvalitě umístěn v hlavní budově, kde je zaveden výpůjční řád pro žáky. Žákovské knihovničky ve třídách nejsou žákům volně přístupné a obsahují převážně literaturu pro doplňkovou četbu. S výjimkou Pravidel českého pravopisu v jedné z učeben chybí naučná literatura jako další zdroj informací. K přípravě vyučujících I. stupně na výuku jsou využívány i učební pomůcky II. stupně, jejichž příprava je organizačně problematictější. Škola disponuje

vybavením počítačovou technikou (11 ks osobních počítačů - projekt Internet do škol, dále jen INDOŠ). Žáci I. stupně mají přístup k počítačové technice omezený, v běžné výuce využívána není. Škola má dostatek starší, avšak funkční didaktické techniky, zčásti umístěné a zabudované v odborných učebnách. Inovace jejího inventáře byla v posledních letech minimální, a to s finanční podporou Rodičovského sdružení při ZŠ Varnsdorf. V době inspekce nebyla didaktická technika k zefektivnění výuky využita optimálně. Škola poskytuje žákům ucelenou řadu učebnic v plném rozsahu, v některých ročnících jsou učebnice českého jazyka, stejně jako čítanky značně opotřebované. Rodiče se spolupodílejí na financování pracovních sešitů pro výuku cizího jazyka.

Značně zanedbaný a poškozený stav dvou tělocvičen je zčásti kompenzován nově vybudovaným víceúčelovým hřištěm, které je využíváno během velké přestávky k relaxačním aktivitám žáků II. stupně, převážně pouze 7. – 9. ročníku. Aula školy je využívána ke školním a i pro veřejnost organizovaným kulturním akcím. Pitný režim je školou řešen pitnými automaty, zčásti individuálně žáky.

Materiálně-technické zázemí školní družiny umožňuje realizovat plánované činnosti. Další prostory v objektu ZŠ (např. knihovna, počítačová učebna, hřiště) využívány nejsou. Každé oddělení má své vlastní prostory, jejichž velikost je přiměřená počtu žáků. Herny jsou vybaveny účelným úložným nábytkem, část podlahy je pokryta kobercem. Prostředí je uzpůsobeno potřebám dětí, je podnětné a inspirativní. Negativní zjištění se týká žákovského nábytku, jeho velikost není přiměřená výšce žáků mladšího školního věku, stav židlí je nevyhovující z hlediska bezpečnosti dětí. Žáci mají k dispozici široký výběr hraček, her, stavebnic a dětské literatury. Množství a nabídka drobného spotřebního materiálu odpovídá potřebám činnosti ŠD a je průběžně doplňován. Audiovizuální technika je k dispozici v potřebném množství a kvalitě (dva magnetofony, televize, video), využívány jsou hudební nástroje (klávesy, flétna, orffovský instrumentář).

Materiálně-technické podmínky výchovy a vzdělávání jsou vzhledem k omezeným možnostem jejich bezproblémového využívání hodnoceny jako průměrné.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE VE SKUPINĚ PŘEDMĚTŮ

Realizace vzdělávacích programů

V kontextu realizovaného vzdělávacího programu Základní škola a jejího učebního plánu je pro žáky organizována nabídka nepovinných předmětů, kterých se účastní žáci 6. – 9. ročníku (konverzace v anglickém jazyku, praktikum ze zeměpisu a přírodopisu, informatika a výpočetní technika – IVT), volitelných předmětů v 7. – 9. ročníku – „pracovní výchova“ a sportovní výchova. V oblasti zájmových útvarů škola organizuje pouze jeden sportovní útvar pro žáky 8. ročníku. Otevřenost vzdělávací nabídky školy prostřednictvím pouze dvou volitelných předmětů je z hlediska obohacení a rozšíření Standardu učiva a vzhledem k podpoře různorodosti zájmů a předpokladů žáků nízká. Učební plán pro II. stupeň je stanoven pro celý vzdělávací cyklus. Časová dotace ve sledovaných předmětech a ročnících je v souladu s učebním plánem. Týdenní časová dotace vyučovacích předmětů odpovídá zvolenému učebnímu plánu. Záznamy o vedení nepovinných a volitelných předmětů jsou vedeny na předepsaných tiskopisech.

V dodržování učebních osnov byly zjištěny nedostatky v členění učiva do jednotlivých ročníků, které plně neodpovídá učebním osnovám nebo není zcela průkazné např. probírání učiva „příslovce“, „zájmena“ ve 3. ročníku. Rozšiřující učivo je v časovém rozsahu několika týdnů

vyučováno vzhledem k rozdílným schopnostem žáků nediferencovaně (např. automatizace násobilky a dělení dvou až devíti všemi žáky 2. ročníku). Následné hodnocení některých žáků a klasifikace je demotivující s četným výskytem nedostatečných známek nebo informací pro rodiče instruujiících je ke zvýšení domácí přípravy žáků (např. „naučit násobilku jako když bičem mrská“ – záznam z notýsku žáků 2. ročníku k učivu násobilky). Nedostatky byly zjištěny v plnění učebních osnov nebo v průkaznosti jejich plnění v matematice a českém jazyce na I. stupni, v dějepise v 9. ročníku. Rozvržení učiva předmětu dějepis a následná realizace nezajistily splnění osnov v minulém školním roce, i letos zbývá zhruba šest hodin, ve kterém bude třeba probrat v 9. ročníku učivo o 2. světové válce a celý tematický celek Naše a světové dějiny 2. poloviny 20. století.

Touto problematikou se zabývalo metodické sdružení I. stupně a předmětové komise, avšak zápisy z jednání obsahují pouze objektivně neověřenou pozitivní konstataci „plnění učebních osnov“.

Výuka je realizována v souladu s učebními plány, nedostatky byly zjištěny v plnění učebních osnov.

Povinná dokumentace je vedena v náležitém rozsahu. Kontrolou třídních výkazů a katalogových listů byly zjištěny tyto nedostatky: zápisy jsou často přepisovány, běleny a psány obyčejnou tužkou. V některých případech chybí v zápisech datum změny, nesouhlasí uváděné počty žáků v ročníku, uvedené pořadové číslo v katalogových listech u jednotlivých žáků se neshoduje s pořadovým číslem žáků v třídním výkaze, klasifikace žáků 1. ročníku v I. pololetí není vedena administrativně předepsaným způsobem, chybí uvedení důležitých údajů o některých žácích v katalogových listech (zdravotní údaje, šetření v PPP, aj.), některé katalogové listy žáků jsou školou vedeny pouze v kopiích.

Kontrolovaná povinná dokumentace - třídní knihy zachycují průběh a výsledky vzdělávání s nedostatky, zejména v průkaznosti a vypovídací hodnotě zápisů. S výjimkou 1. ročníku převažují zápisy s nízkou vypovídací hodnotou o plnění osnov v českém jazyce (čtení a literární výchova, literární výchova na II. stupni). Realizace učiva psaní a přírodovědy Výchova ke zdraví ve 4. a 5. ročníku, matematiky (ve 3. ročníku učivo Obvod, ve 2. ročníku učivo Orientace v čase) není ve školním roce 2001/2002, 2002/2003 průkazně zdokumentováno, zápisy v třídních knihách nejsou vedeny.

Záznamy z pedagogických rad mají vzhledem k problematice plnění učebních osnov, hodnocení odborné a pedagogické výchovně vzdělávací práce školy, výsledků kontrolní činnosti ředitele školy nízkou vypovídací hodnotu. Převažující náplní, vyplývající ze záznamů je informativní a organizační servis (přenos informací), obecná konstatování (závěry, doporučení), projednávání (event. schvalování) závazných dokumentů školy a zejména hodnocení prospěchu a chování žáků (klasifikace).

Personální dokumentace byla v době inspekce vedena zřizovatelem. Na základě požadavku ČŠI byla ředitelem školy ke kontrole odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků v požadovaném rozsahu poskytnuta.

Osobní dokumentace žáků s postižením je vedena formou přílohy katalogového listu žáka. Ve vedení dokumentace žáků, kteří byli na základě odborného posudku navrženi k individuální integraci, byly shledány nedostatky v jejich statistickém vykazování a dalším pedagogickém postupu, doporučeném metodickým pokynem MŠMT ČR.

Zpracování školního řádu si zaslouhuje zkvalitnění v oblasti práv žáků a informací pro zákonné zástupce k omlouvání žáků.

V průkaznosti a vedení povinné dokumentace vzhledem k průběhu a výsledkům vzdělávání byly zjištěny nedostatky.

Pro školní rok 2002 – 2003 je zpracován Plán kontrolní činnosti vedení školy, který zahrnuje oblast hospitační činnosti a kontroly (analýzy) písemných prací žáků, laboratorních prací, analýzu žákovských knížek a sledování počítačové gramotnosti. Ze zjištění ČŠI vyplývá, že v kvalitě realizace stanovených úkolů v této oblasti jsou nedostatky v četnosti hospitační činnosti a v analýzách provedených hospitací a kontrol. Nedostatky týkající se plnění učebních osnov byly zjištěny nejen ve školním roce 2002/2003, ale i v roce 2001/2002, 2000/2001. Školou deklamovaná dílčí spoluúčast poradních a metodických orgánů v této oblasti není dostatečně účinná.

V realizaci plánovaného systému kontrolní činnosti byly zjištěny nedostatky.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupinách předmětů

Společenskovední složka vzdělávání na I. stupni – český jazyk, anglický jazyk, německý jazyk

Kvalita vzdělávání a výchovy žáků ve výše uvedených předmětech byla hodnocena na základě hospitací ve všech třídách, u všech třídních učitelů a dvou vyučujících cizích jazyků.

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících se pozitivně projevila pouze při motivování žáků k výuce a ve způsobu jejich hodnocení (bodový systém, kartičky), v jednom případě se projevila přirozená autorita učitele a zvládnutý průběh hodiny z hlediska uplatňovaných forem a metod práce. Výrazná pozitiva zjistila naopak inspekce v hodinách cizích jazyků, zajištěných vyučujícími bez odborné a pedagogické způsobilosti, zejména v efektivně vedené výuce a v jejich partnerském přístupu k žákům. Obě vyučující využívají své velmi dobré jazykové vybavenosti a uplatňují dovednosti získané v dalším vzdělávání, v případě vyučující anglického jazyka na jazykové škole.

Příprava učitelek na vyučování spočívala více v materiálně-technickém zajištění, málo promyšlená byla oblast organizačních forem a metod výuky. Struktura většiny hodin českého jazyka byla totožná: na počátku byl sdělen cíl (či obsah) pouze výjimečně, následovalo společné opakování učiva, práce s učebnicí, sešitem, v některých případech práce na tabuli. Pouze v závěru jedné hodiny vyučující zhodnotila aktivitu žáků a zároveň poskytla žákům prostor pro sebehodnocení. Převažovaly však neukončené hodiny zasahující do přestávky s absencí zhodnocení hodiny a dosažených výsledků.

Malou pozornost vyučující věnovaly motivaci žáků. Úvodní i průběžná motivace byla ve většině hospitovaných hodin podceňována, žáci byli spíše orientováni na výsledek, v některých případech nepřiměřenou formou i rozsahem probírané látky (např. ve 3. ročníku). Pouze ojediněle byly motivačně využity mezipředmětové vztahy, popř. zkušenosti žáků. V průběhu sledovaných hodin byla zaznamenána motivace pochvalou, většinou pozitivní slovní hodnocení poskytovalo žákům okamžitou zpětnou vazbu. Znalosti a dovednosti byly převážně ověřovány frontálně, ústní nebo písemnou formou. Nepřiměřený byl způsob klasifikace učiva, probíraného nad rámec cílových kompetencí žáků 3. ročníku. Zejména ve čtvrtém a pátém ročníku jsou žáci vedeni k práci s chybou, příkladně při výuce cizích jazyků, kde žáci vzájemně korigovali správnost jazykového projevu. Dílčí negativní zjištění ČŠI se týká přístupu vyučující německého jazyka k doporučení odborného pracoviště a pokynu MŠMT ČR ke klasifikaci žáka s vývojovou poruchou učení (klasifikace stupněm nedostatečný v I. pololetí). Písemné projevy žáků jsou pravidelně opravovány a hodnoceny, vyučující vedou žáky ke grafické úpravě sešitů.

Psychohygienické zásady byly respektovány zejména akceptováním pracovního tempa žáků. Zařazování relaxačních chvil, popř. zpestření výuky herními prvky bylo spíše výjimečné. Jednotvárný a pro žáky nezáživný průběh měl za následek únavu a pokles zájmu o činnost. Citelně chybělo zařazení relaxace, hry, či jiných aktivizujících forem výuky v 1. ročníku. Pozitivně hodnotí inspekce odpovědný přístup a důraz vyučujících na vytváření a upevňování správných pracovních a hygienických návyků (zejména bezprostředně před psaním). Přiměřenou pozornost věnovaly vyučující metodické stránce výcviku čtení a práci s literárním textem. Z hlediska uplatňovaných forem a metod práce však převážila frontálně vedená výuka, s minimálním podílem aktivního učení, nevyužit zůstal prostor pro hledání vlastních postupů řešení, pro využívání různých informačních zdrojů. Výjimku tvořila hodina čtení s připravenými referáty žáků z mimoškolní četby a výuka německého jazyka, které byly postaveny na komunikaci, uplatňované kooperativní metody vedly žáky k rozvoji klíčových kompetencí.

Ve všech hodinách vyučující vedly žáky ke spisovnému vyjadřování a používání názvosloví. Částečně však byla potlačována složka spontánního, aktivního vyjádření s projevem vlastní identity. Převažující řídicí verbální dominance vyučujících a forma řízeného rozhovoru omezovala možnost komunikace žáků. V některých případech absence pravidel, popř. nedůslednost v jejich dodržování vytvářely prostor pro nekázeň a konfliktní situace.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech I. stupně jsou hodnoceny jako průměrné.

Přírodovědná složka vzdělávání na I. stupni – matematika, přírodověda, prvouka

Sledovanou výuku zajišťovaly dvě vyučující bez odborné a pedagogické způsobilosti a dvě s předepsanou kvalifikací. Kvalita výuky nebyla touto rozdílnou skutečností ovlivněna.

V některých hospitovaných hodinách bylo využito vnější motivace žáků sdělením učiva, v některých hodinách vhodně zvolenými metodami práce, např. soutěže mezi chlapci a děvčaty, doplňujícími úkoly pro žáky s rychlejším pracovním tempem. Probírané téma v některých částech hodin neodpovídalo učebním osnovám a vzhledem k individuálním schopnostem některé žáky demotivovalo. Rozšiřující učivo nad rámec učebních osnov nebylo žákům předkládáno diferencovaně. Časově tematické plány učiva nejsou vypracovávány v kontextu učebních osnov. Konkrétní vzdělávací plán Výchovy ke zdraví s předepsanou časovou dotací pro jednotlivé ročníky není vypracován, zápisy v třídních knihách o realizaci tohoto učiva jsou neprůkazné. Cíleně jsou realizovány prvky dopravní a ekologické výchovy. Zpětná vazba vyučujících v průběhu učení postrádala konkrétnost a cílené vyhodnocování, dílčí rezervy byly zjištěny v písemné práci s chybou. Některé hodiny postrádaly stanovení jejího cíle a závěrečné vyhodnocení. Kontrolou některých žákovských knížek byla zjištěna nízká četnost klasifikace žáků, vysoká četnost negativních hodnocení chování žáků.

Při učení žáci používali učební pomůcky, měli dostatek učebních textů a materiálů. Využití vystavených názorných didaktických pomůcek (počítadla, početní spoje, demonstrační tabule) a relaxačního prostoru nebylo vzhledem k potřebám žáků optimální. Kladem bylo cílené vedení žáků k návykům pitného režimu ve 2. ročníku. V oblasti respektování psychohygienických zásad byly zjištěny rezervy v motivujícím vedení žáků ke správnému sezení při psaní, v uplatňování relaxačních chvil k posílení pozornosti, zejména u žáků 1. ročníku.

Z hlediska metod a forem práce převažovala frontálně řízená práce v sešitech, na tabuli a práce samostatná. Demonstrativně vedená výuka prvouky a přírodovědy umožnila aplikační přístup žáků k učení, řešení problémově zadaných úkolů.

Pro oblast komunikace a interakce byla příznačná dominantní pozice vyučujících a absence rozvoje vzájemně tolerantní komunikace a interakce žáků. Pravidla vzájemné komunikace

a akceptace dominantní komunikace vyučujících byla v době inspekce (v hospitovaných hodinách) až na výjimku žáky respektována. Negativní záznamy vyučujících o chování žáků v žakovských knížkách v běžném vyučovacím procesu nasvědčují však i o vzájemné intoleranci.

Sledovaná výuka přírodovědných předmětů je hodnocena stupněm průměrný.

Skupina předmětů s výchovnou složkou vzdělávání na I. stupni – hudební a výtvarná výchova

Sledovaná výuka byla zajišťována vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí a potřebnou délkou pedagogické praxe.

Vzdělávání není plánováno formou doporučených časově tematických plánů učiva. Tématicky vychází výuka kapitol učiva koncipovaných učebnicí. Z hospitační činnosti vyplynulo, že kontinuita práce žáků s konkrétními písněmi není v rámci I. stupně zcela zajištěna. Učební osnovy jsou průběžně plněny, jejich realizace je ovlivněna konkrétními podmínkami školy. Hudební dovednosti a vědomosti žáci uplatňují při školou (třídou) organizovaných kulturních akcích nebo hudebních vystoupeních pro rodiče a veřejnost.

Sledovaná výuka nenásilnou formou akcentovala emocionální vztahy žáků, umožnila aktivní účast žákyně na výuce (hrou na hudební nástroj). Vyučujícími uplatňovaná vnější motivace osobní zkušeností žáků, činnostním pojetím vedené výuky a herními prvky přispěla k estetickému rozvoji žáků. Nedostatkem je využívání pozitivní motivace žáků formou hodnocení, žáci nejsou průběžně klasifikováni.

Organizace hodin, volba metod a forem práce respektovala komplexní pojetí výchovných předmětů, potřebu variability hudebních a výtvarných činností, multisenzoriální princip. Absence instrumentální činnosti (hudebního doprovodu) vyučujících a jejich aktivního hudebního zapojení bylo zčásti kompenzováno aktivitami žáků.

Pro oblast vzájemné komunikace a interakce vyučujících se žáky byla charakteristická rozdílnost osobnostního přístupu vyučujících. Vzájemná tolerance a respektování pravidel vzájemné komunikace, úroveň návyků žáků a prostor pro jejich sociální rozvoj byly z hlediska klimatu tříd kvalitativně rozdílné.

Sledovaná výuka předmětů s výchovnou složkou vzdělávání je hodnocena stupněm průměrný.

Společenskovědní složka vzdělávání na II. stupni – český jazyk, dějepis

Předměty mají v úvazku čtyři učitelé, z toho tři získali kvalifikaci učitele II. stupně ZŠ. Plně aprobovaně je vyučován předmět český jazyk a 58 % hodin dějepisu. Absence odborné způsobilosti se v průběhu inspekce na kvalitě výuky neprojevila.

Český jazyk je dotován čtyřmi hodinami v každém ročníku II. stupně, dějepis celkem šesti hodinami. Volitelné ani nepovinné předměty s tímto zaměřením škola nenabízí. Učební osnovy jsou v tomto školním roce plněny, v časově tematických plánech je učivo rozděleno do jednotlivých ročníků, v předmětu dějepis však v době inspekce zbývalo minimum času (pouze jeden měsíc) na učivo 2. světové války a dějin 2. poloviny 20. století. Kontrolu plnění osnov ztěžuje v literární výchově předmětu český jazyk způsob zápisů v třídních knihách, kde je většinou zaznamenán název článku, popřípadě autor, konkretizace učiva osnov chybí. Výuka je doplňována exkurzemi a návštěvami kulturních představení. Příprava učitelů na jednotlivé hospitované hodiny byla většinou promyšlená. Zohledňování jsou žáci s poruchami učení, nadaní žáci mají možnost reprezentovat školu ve vyšších kolech olympiád z těchto předmětů.

Vstupní motivace se odvíjela především od uvedení tématu hodiny. V průběhu byli žáci motivováni dalšími (často hodnocenými) úkoly. Někteří vyučující využívali poznatků z praktického života, místní a regionální problematiky, mezipředmětové vztahy. Žáci byli hodnoceni známkou za ústní i písemné projevy, též za aktivitu a práci v hodině. V závěrech většinou nechybělo shrnutí probírané látky, závěrečné hodnocení učitelem, sebehodnocení či hodnocení spolužáků nebylo zaznamenáno v žádné hospitované hodině.

Učivo v hospitovaných hodinách navazovalo na předchozí látku, často byla východiskem domácí příprava. Převládala frontální výuka se zaměřením na průměrného žáka, dominantním byl učitel, a to často i jako nositel nových informací. Těžištěm byl výklad a v menší míře řízený rozhovor (s poměrně malým prostorem pro žáka), dále pak byla zařazována společná či individuální procvičovací cvičení. Při této činnosti byla žákům poskytována pomoc (korekce chyb), rušivě však působily časté další pokyny a upřesnění až v průběhu samostatné práce.

Průměrné je materiální zázemí, ucelené řady učebnic podle vzdělávacího programu, slovníky, pravidla, odborné i beletristické publikace, mapy, možnost využívat audio a video techniku. Využití pomůcek je však v 6. a 7. ročníku pro učitele problematičtější, v budově odloučeného pracoviště školy je pouze malá sborovna, veškeré pomůcky jsou vyučující nuceni přenášet mezi hlavní a vedlejší budovou. Výuka probíhala v kmenových třídách.

Z hlediska psychohygieny dbali vyučující na správné osvětlení a větrání tříd, nepříznivé je vybavení žákovským nábytkem, který je značně opotřebovaný, rovněž výška sedáků židlí neodpovídá mnohdy věku a vzrůstu žáků.

Pozornost je věnována rozvoji jazykových a komunikačních dovedností žáků, vzhledem k členění hodin (mnohdy zdlohavější zápisy na tabuli – i u 9. ročníku) nebyl prostor na rozvíjení schopnosti vést dialog či formulovat vlastní názor.

Ojedinele docházelo k rušivým projevům žáků, které byly v hospitovaných hodinách úspěšně řešeny, mnohé zápisy v žákovských knížkách však svědčí o tom, že tyto problémy bývají v hodinách častější.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk a dějepis na II. stupni ZŠ jsou hodnoceny celkově jako průměrné.

Skupina vyučovacích předmětů s výchovnou složkou vzdělávání - tělesná výchova a hudební výchova v 6. – 9. ročníku

Hudební výchovu (dále jen Hv) vyučují dva vyučující, jedna aprobovaná, druhá s pedagogickou způsobilostí pro I. stupeň ZŠ, tělesnou výchovu (dále jen Tv) mají v úvazku tři učitelé, z nich je jeden kvalifikovaný. Aprobovaně je vyučováno 50 % hodin hudební výchovy a 20 % hodin tělesné výchovy. Kvalitu výuky absence odbornosti neovlivnila, příznivě se naopak v tělesné výchově odrazily v hospitovaných hodinách zkušenosti z aktivní sportovní a trenérské činnosti.

Hodinová dotace těchto předmětů je v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Žáci mohou navštěvovat řadu zájmových útvarů, volitelný předmět sportovní výchova navštěvují dvě třetiny žáků 7. – 9. ročníku. Plánovitě jsou zařazovány exkurze, kulturní pořady, sportovní akce a soutěže, škola organizuje lyžařský výcvik. Z hlediska organizace výuky tělesné výchovy je problematičtější zajištění výuky ve skupině děvčat 6. ročníku, kterých je přítomno ve výuce celkem 34.

Pro výuku těchto předmětů má škola s výjimkou nového hřiště s umělým povrchem průměrné prostorové a psychohygienické podmínky. Odbornou učebnu pro hudební výchovu škola nemá, negativně ovlivňuje podmínky přenášení pomůcek (klávesy a další) mezi dvěma budovami. Pro tělesnou výchovu slouží tři tělocvičny (se zázemím nářadovny, avšak bez kvalitního sociálního

zázemí), technický stav vyžaduje rekonstrukci (podlahy, větrání, poškozené omítky a obložení). Pro atletické disciplíny využívají učitelé městský stadion, pro sprinty též asfaltovou plochu mezi školními budovami (nerovný povrch, zasahující větve stromů a doběh na běžnou komunikaci – tyto faktory ohrožují bezpečnost a zdraví žáků). Učebnice pro hudební výchovu žáci nemají, škola má vždy jednu sadu pro ročník, jsou zapůjčovány při hodině. Vybavení audio a videotechnikou, učebními pomůckami, nářadím, míči a dalším materiálem je na dobré úrovni (část pomůcek – míčů získala škola jako odměnu při sportovních soutěžích). Materiální zázemí bylo učiteli využíváno.

Učivo je rozepsáno na celé čtyřleté období, osnovy jsou plněny, koordinací jsou pověřeny předmětové komise. Příprava učitelů na hospitované hodiny byla dobrá, v hudební výchově se často objevila informace o velkém množství látky, obava, zda se vše stihne. V samotné hodině jsou žáci seznámeni na počátku s programem, těžištěm se stávají společné, samostatné či skupinové činnosti. Učitelé koordinují činnost žáků, poskytují jim potřebnou pomoc, při tělesné výchově je dbáno na bezpečnost. V závěrech hospitovaných hodin tělesné výchovy nechyběly uvolňovací a protahovací cvičení, rovněž hodnocení učitele. V závěrech hospitovaných hodin hudební výchovy hodnocení prováděno nebylo, práci žáků zpravidla přerušilo zvonění.

Kromě přirozeného zájmu žáků o tyto aktivity jsou v tělesné výchově motivováni i možnostmi reprezentace školy (řada úspěchů v okresních sportovních soutěžích). Pravidla chování a komunikace jsou známá a respektovaná (při tělesné výchově není opomíjen nástup žáku na počátku i konci hodiny), atmosféra v hospitovaných hodinách byla nestresující, žáci jsou oslovováni křestními jmény. Při tělesné výchově se uplatňuje soutěživost žáků, rozvíjen je smysl pro spolupráci. Při hodnocení se nejvíce uplatňuje přístup a aktivita žáků v hodinách (v žakovských knížkách především u chlapců klasifikace známkami chybí), zohledňována je reprezentace školy, výsledky práce i sportovní výkony mají žáci možnost zlepšit.

Průběh a výsledky výuky ve sledovaných předmětech na II. stupni jsou i přes méně příznivé prostorové a materiální podmínky hodnoceny celkově jako velmi dobré.

Přírodovědná složka vzdělávání na II. stupni - matematika a fyzika

Výuku zajišťují celkem tři učitelé. Jeden je kvalifikovaný a má daný předmět ve své aprobaci. Ostatní vyučující mají vysokoškolské vzdělání, z nichž jeden má pedagogické vzdělání pro jiný typ školy. Odborná úroveň učitelů příznivě ovlivnila obsah zhlédnutých hodin, menší pedagogické zkušenosti se promítly do malé pestrosti forem a metod práce v hodině.

Učivo je v tematických plánech vyučujících uspořádáno přehledně a v souladu s učebními osnovami předmětu. Z plánů je patrná kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky. Příprava učitelů na sledované hodiny preferovala spíše obsahovou složku výuky před organizační. Požadavky vyučujících na žáky odpovídaly učebním osnovám předmětu i věku žáků.

Na škole pracuje předmětová komise matematiky a fyziky. Na svých jednáních se převážně zabývá plánováním výuky a organizací účasti žáků v matematických soutěžích, hodnocení úrovně a výsledků výuky obou předmětů není ze záznamů o jednáních patrné.

Vybavení školy názornými pomůckami odpovídá potřebám výuky. Základních pomůcek je pro demonstraci i pro žakovské pokusy dostatek, vzhledem k jejich stáří a stavu je nutná postupná obměna. Učitelé však mají k dispozici velmi málo dalšího podpůrného materiálu, odborné literatury, knížek, popř. encyklopedií pro výuku matematiky a fyziky. Základní škola odbírá odborné časopisy pro fyziku i matematiku, avšak využívány jsou i pedagogy gymnázia, přístup učitelů ZŠ k odborným časopisům ztěžuje nekoordinovaný přístup. V každé třídě jsou k dispozici rýsovací potřeby. Velmi dobré podmínky jsou pro výuku 8. a 9. ročníků.

K dispozici je odborná učebna fyziky se zvyšujícími se řadami lavic a přilehlým dobře vybaveným kabinetem. V ostatních třídách mají vyučující k dispozici trvale umístěnou didaktickou techniku. Výuka 6. a 7. ročníků probíhá v jiné budově, kam si vyučující musí názorné pomůcky nosit, což nepříznivě ovlivňuje kvalitu výuky. Žáci vlastní vhodné učebnice a matematické tabulky, nemají však matematické sbírky.

Učebny jsou prostorné, poskytují vhodné psychohygienické podmínky pro činnost žáků. Učebny jsou vyzdobeny převážně výtvarnými pracemi žáků, květinami a nástěnkou s informacemi pro žáky. Na žáky nepůsobí kladně značně opotřebované lavice i židle, parketová podlaha a vstupní dveře.

Většina vyučovacích hodin matematiky a fyziky jsou optimálně rozvrhově zařazeny. Tempo výuky bylo v převážném počtu sledovaných hodin přiměřené schopnostem žáků. Výběr aktivizujících metod a forem práce v hodinách nebyl optimální, převládala frontální práce se žáky.

Vstupní motivace byla většinou redukována na sdělení cíle a průběhu hodiny. Jen v některých hodinách bylo využíváno příkladů z praxe a mezipředmětových vztahů. V hodinách převládalo průběžné slovní ohodnocení, jiné formy hodnocení nebyly v hodinách zaznamenány. Často byla opomíjena práce s chybou, chybělo vysvětlování podstaty chyby a vyučující často nevytvářeli dostatečný prostor pro zpětnovazební informaci, jak žáci probíranému učivu rozumí i jak jsou úspěšní při samostatné práci. Hodiny byly často ukončeny bez závěru.

Ve výuce byl uplatněn klasický frontální způsob řízení. Nové učivo navazovalo na předchozí znalosti a dovednosti žáků a bylo prezentováno v logických krocích, které žáci stačili chápat. Materiální podpora výuky odpovídala průměru. Názorné pomůcky byly využity ve fyzice. Hodiny postrádaly prvky aktivního učení. V žádné z vyučovacích hodin nebyla uplatněna diferenciací odpovídající výkonnosti žáků, což v hodinách zaměřené na opakování učiva vedlo k nižší efektivitě.

Společným znakem všech hodin byla vstřícná pracovní atmosféra bez stresujících momentů. Učitelé i většina žáků se během výuky řídili dohodnutými pravidly chování a jednání. Vyučující se vyjadřovali přesně, srozumitelně, odborně správně a totéž ve svých odpovědích vyžadovali od žáků. Komunikativní schopnosti žáků byly však rozvíjeny jen v menší míře, souvislého projevu bylo z jejich strany málo, převládaly jen kusé formulace. Řada odpovědí učiteli byla pouze jednoslovná a učiteli tolerována, vlastní formulací otázek k jednoslovným odpovědím žáků vedena. Ve fyzice vyučující spolupracoval většinou se samostatně aktivními žáky, kteří často své odpovědi vykřikovali. Úprava písemných a grafických prací žáků není vyučujícími pravidelně sledována a hodnocena, žáci nejsou k opravě chyb systematicky vedeni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy matematiky a fyziky mají průměrnou úroveň.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Vlastní ani komerční evaluační nástroje v uplynulém školním roce škola nepoužila. Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťují učitelé v rámci průběžné klasifikace, ústní tak písemnou formou, a jsou projednávány na pedagogických radách. Vyučující na I. stupni využívají většinou testy, které jsou součástí používaných učebnic. Dvakrát do roka jsou zadávány na I. stupni prověrky v německém jazyce.

SOUČÁSTI ŠKOLY

Školní družina

Realizace činnosti školní družiny

Roční plány výchovně-vzdělávací činnosti navazují na vzdělávací program školy. Při tvorbě týdenních plánů je preferováno hledisko zájmu žáků, ti mají možnost spolurozhodovat o náplni činnosti ŠD. Preferovány jsou zejména esteticko výchovné, pohybové a sportovní aktivity. Zájmové a mimoškolní aktivity ani návštěvy kulturních akcí nejsou ŠD organizovány. Příprava na vyučování je realizována neformální zábavnou formou (společné čtení, práce s časopisy, didaktické hry).

Činnost školní družiny je plánována a realizována v návaznosti na vzdělávací program základní školy.

Povinná pedagogická dokumentace vztahující se k činnosti školní družiny (Přehled výchovně vzdělávací práce, Řád školní družiny, zápisové listky, Docházkový sešit) je průkazně vedena a ředitelem školy prokazatelně kontrolována.

Organizace a průběh činností ve školní družině

Provoz ranní družiny je od 6,15 do 7,45 hodin, odpolední provoz od 11,30 do 16,00 hodin. Vzhledem ke stanovenému rozvrhu hodin je dvakrát týdně v době od 8,00 do 8,45 organizována ranní družina pro žáky 1. ročníku. Žáci docházející do ranní družiny jsou evidováni v docházkovém sešitě. Prázdninový provoz je po dohodě se zřizovatelem organizován podle harmonogramu střídavě vždy v jedné ze šesti varnsdorfských základních škol.

Režim dne zahrnuje ranní program s převahou klidových činností dle zájmu žáků a odpolední činností se střídáním relaxačních a spontánních aktivit po obědě, pobytem venku (sportovní činnost) a zájmové činnosti.

Hospitace byly provedeny ve všech činnostech v průběhu dne. Sledovaný program zahrnoval oblast spontánních a zájmových aktivit, režimová a organizační zajištění ŠD. Činnosti byly realizovány v hernách ŠD, v tělocvičně a ve školní jídelně. Řízené činnosti byly v souladu s plánem zaměřeny na sportovní aktivity (turnaj ve vybíjené), druhý den inspekce zařadily obě vychovatelky didaktické hry k ověřování a upevňování poznatků přiměřených věku žáků, při nichž děti aktivně spolurozhodovaly o jejich průběhu. Při spontánních a zájmových činnostech převažoval zájem dětí o hru s hračkami a výtvarnou práci.

Ve všech činnostech byli žáci vychovatelkami citlivě a průběžně slovně hodnoceni a povzbuzováni. Žáci byli motivováni sdělením cílů a průběhu činností, v případě připravovaného turnaje převažovala silná vnitřní motivace žáků.

Individuální i skupinové aktivity byly materiálně kvalitně zajištěny a efektivně k nim byly využity prostory sloužící ŠD. Množství her, hraček, stavebnic, výtvarného materiálu, sportovního vybavení a dalších pomůcek bylo optimální vzhledem k počtu žáků. Negativně hodnotí inspekce psychohygienické podmínky v prostředí objektu tělocvičny. V době sportovních aktivit byly prostory chladné a nevětrané. Více je využíváno bezprostřední okolí školy a blízký park, které nejsou pro konkrétní potřeby školní družiny upraveny.

Pravidla vzájemné komunikace a interakce byla žáky respektována, vychovatelky dbají na jejich dodržování, vedou žáky ke slušnému chování a vzájemné toleranci. Vzájemné vztahy mezi dospělými a dětmi jsou velmi dobré, pedagogové vytvářejí prostředí důvěry, jejich přístup k žákům je přátelský.

Žáci jsou vedeni k vytváření a upevňování hygienických návyků (včetně stolování), k udržování pořádku. Pitný režim je zajištěn v jídelně školy, v průběhu ranních a odpoledních činností žáci spontánně využívali nápoje z vlastních zdrojů.

Z hospitačních vstupů a ze zápisů v Přehledech výchovně vzdělávací práce inspekce zjistila, že činnost ŠD je v souladu s požadavky a zásadami pedagogiky volného času, z hlediska pestrosti a způsobu využívání volného času žáků je mnohostranně zaměřená. Pouze v omezené míře je využíváno materiálně-technické zázemí školy.

Kontrolní činnost je realizována ředitelem školy formou hospitací, inspekci byly předloženy dva hospitační záznamy za období školního roku 2002/2003, obsahující hodnocení, závěry a doporučení.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti školní družiny jsou hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol je v souladu se Zřizovací listinou školy.

Souběžně s komplexní inspekcí byla realizována tematická inspekce „*Sledování a hodnocení průběhu vzdělávání cizinců na území ČR*“. Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i v jiných školách, budou souhrnně zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2002/2003.

Žákovské dotazníky

Součástí komplexní inspekce bylo zadání a vyhodnocení Dotazníků ČŠI pro rodiče a žáky ve 3., 5., 7. a 9. ročníku. Rozdáno bylo 123 dotazníků, odevzdáno bylo 102 vyplněných dotazníků – 83 % (na 1. stupni 93 %, na 2. stupni 77 %). Podstatné závěry, zjištěné z názorů rodičů a žáků školy:

- spokojenější jsou se školou rodiče žáků I. stupně (71 % zcela či spíše spokojených odpovědí), na II. stupni 62 %
- se vzdělávacím programem školy je spokojeno 74 % rodičů, s nabídkou nepovinných a volitelných předmětů 66 %, pouze 53 % s nabídkou mimoškolních aktivit
- s využitím pomůcek při výuce je spokojeno 69 % rodičů, s vybavením počítači a jejich využitím ve výuce není spokojeno 85 % dotázaných (tomu odpovídá i 96 % záporných odpovědí žáků II. stupně na tutéž otázku)
- 63 % rodičů je nespokojeno s úrovní a vybavením toalet ve škole
- 57 % rodičů souhlasí s tvrzením, že se učitelé většinou zajímají o problémy žáků
- 74 % je spokojeno s informacemi o školních výsledcích žáků
- 92 % dotázaných je spokojeno s informováním žáků školou o nebezpečí kouření, drog a jiných návykových látek, 94 % s informovaností žáků o zdravém životním stylu
- z odpovědí v části B, kde mohli spolupracovat s rodiči žáci II. stupně, vyplývá, že 90 % dotázaných ví, na koho se ve škole obrátit v případě pomoci
- pouze 47 % se domnívá, že může vyjádřit svůj názor a o případných problémech diskutovat
- s tvrzením o účinném řešení projevů šikany ve škole souhlasí 55 % žáků
- 46 % dotázaných žáků připouští distribuci a užívání drog v prostorách školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Třídní výkazy a katalogové listy žáků
2. Třídní knihy školního roku 2000/2001, 2001/2002 a 2002/2003
3. Časově tematické plány učiva ve sledovaných vyučovacích předmětech pro školní rok 2002/2003
4. Zápis z předmětových komisí sledovaných předmětů, metodického sdružení I. stupně
5. Písemné a výtvarné práce žáků, žákovské knížky a notýsky žáků (výběr)
6. Rozvrh hodin a přestávek platný v době konání inspekce
7. Doklady o vzdělání pedagogických pracovníků
8. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002
9. Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení školy do sítě škol čj. 31 794/02-21 ze dne 5. 12. 2002
10. Zřizovací listina Města Varnsdorf čj. 152/2002 ze dne 29. 10. 2002
11. Školní řád (Projednán a schválen pedagogickou radou 30.08.2002)
12. Řády odborných učeben
13. Výkaz o ZŠ podle stavu k 30. 9. 2002
14. Záznamy o vedení volitelných a nepovinných předmětů, zájmového útvaru pro školní rok 2002/2003
15. Organizační řád ze dne 1. 1. 2003
16. Klasifikační řád školy
17. Pracovní náplně pedagogických pracovníků školy
18. Záznamy z pedagogických rad
19. Rozpis dozorů pro školní rok 2002 – 2003
20. Audit ředitele školy k 2. 9. 2002
21. Krátkodobý roční program ředitele (2002 – 2003)
22. Dlouhodobý program (1998 – 2003)
23. Rozvrh využívání odborných učeben
24. Inventární seznamy učebních pomůcek
25. Přehled odběru odborných časopisů, didaktické techniky, užívaných učebnic a učebních textů
26. Plán kontrolní činnosti ve školním roce 2002 - 2003
27. Plán sportovních akcí ZŠ a BG ve školním roce 2002/2003
28. Řád školní družiny ZŠ Střelecká 1800 Varnsdorf, z 30. 08. 2002, vydal ředitel ZŠ
29. Celoroční plán práce školní družiny na školní rok 2002/2003, zpracovala vedoucí vychovatelka ŠD, nedatováno
30. Operativní plány týdenní činnosti ŠD
31. Zápisové lístky žáků ŠD ve školním roce 2002/2003
32. Přehled výchovně vzdělávací práce ve školním roce 2002/2003 – v I. a II. oddělení ŠD
33. Sešit docházky žáků pro ranní provoz ŠD – školní rok 2002/2003
34. Inspekční zpráva čj. 066 759/1998-4031 ze dne 16. 12. 1998.

ZÁVĚR

Personální podmínky základní školy mají z hlediska věkového složení, plnění předepsané odborné a pedagogické způsobilosti učitelů, malého rozsahu dalšího vzdělávání (absence doplňování si vysokoškolského vzdělání) a skladby úvazků přímé vyučovací povinnosti (četnosti částečných úvazků) rezervy v kvalitě a efektivitě využívání lidských zdrojů. Rovněž tak efektivita kontrolního systému, souvisejícího s vedením pedagogů vykazuje vzhledem ke zjištěným nedostatkům slabá místa.

Materiálně-technické podmínky umožňují realizaci vzdělávacího programu s omezeními, která zčásti souvisejí se společným fungování dvou školských subjektů v jednom společném materiálně-technickém objektu a s minimální inovací a modernizací materiálně-technického zázemí. Přes stanovený organizační systém a snahy vedení školy o bezproblémové fungování obou subjektů je ze zjištění ČŠI zřejmé, že optimální realizace výchovně-vzdělávacího procesu v ZŠ je touto skutečností ztížena.

Průběh výchovy a vzdělávání byl ovlivněn osobnostním zaměřením a mírou invence jednotlivých vyučujících. V používání různých forem a metod práce při výuce zaznamenala inspekce rozdílnou úroveň, odborná a pedagogická způsobilost či nezpůsobilost nebyla vždy zárukou nebo důvodem kvalitativní úrovně sledované výuky. V práci vyučujících přetrvávají stereotypní postupy práce, většina sledovaných hodin měla klasickou stavbu, nejčastější formou výuky bylo frontální vyučování, z metod pak výklad a řízený rozhovor. Nedostatky byly zjištěny v hodnocení prospěchu a chování žáků.

Činnost školní družiny je po odborné stránce personálně kvalitně zajištěna, vzhledem k věku a počtu žáků je velmi dobře využíváno materiální zázemí ve vlastních prostorách ŠD, další prostory v objektu školy využívány nejsou. V souladu s hlavním posláním plní nejenom funkci sociální, kvalitně zajišťuje především zájmové a rekreační činnosti. Rozložení a průběh činností z hlediska pestrosti, potřeb a zájmů žáků je obsahově i organizačně vyvážené.

Vývoj školy

Od minulé inspekce došlo ke změnám v těchto oblastech:

- od 1. 1. 2003 došlo ke změně právní formy školy, v době inspekce byla příspěvkovou organizací
- škola ustoupila o realizaci vzdělávacího programu Obecná škola
- na II. stupni se zvýšila nabídka nepovinných předmětů
- vedením školy byla přijata opatření k plnění učebních osnov rodinné výchovy (dvouhodinová týdenní dotace)
- v areálu školy bylo vybudováno víceúčelového hřiště
- v rámci projektu MŠMT ČR (INDOŠ) byla zřízena počítačová učebna
- na II. stupni byl pro žáky zajištěn pitný režim (automat).

Zjištěny byly přetrvávající nedostatky v kontrolní činnosti, v kvalitě a funkčnosti řádu školy, v realizaci vzdělávacího programu z hlediska omezeného rozsahu nabídky volitelných předmětů. Negativně je hodnocena skutečnost, že v tomto školním roce došlo k přesunu dalších tříd (7. ročníku) z hlavní budovy na odloučené pracoviště školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu:	Mgr. Dana Hanzelková	Dana Hanzelková v.r.
Členové týmu:	Mgr. Vladimíra Vosecká	Vladimíra Vosecká v.r.
	Mgr. Věra Heřmánková	V. Heřmánková v.r.
	Mgr. Miroslav Hyška	M. Hyška v.r.

V Děčíně dne 9. června 2003

Přílohy: Dotazník pro rodiče a žáky základních škol

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 18. 6. 2003

Razítko

**Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu
Titul, jméno a příjmení**

Podpis

Mgr. Antonín Foret, ředitel školy

Foret v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný; příkladný.

Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Nelze hodnotit	--
Nebylo hodnoceno	--

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2003-07-04	067 108/03-2084
Zřizovatel	2003-07-04	067 110/03-2084

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány